

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 180/2010-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. apríla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., T., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a na právnu pomoc podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 8 Sžo 470/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. marca 2010 doručená sťažnosť M. K., T. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu a na právnu pomoc podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 8 Sžo 470/2009. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 17. marca 2010.

Zo sťažnosti a z priložených listín vyplýva, že sťažovateľ 8. augusta 2008 podal Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) žalobu proti rozhodnutiu Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia mimo odvolacieho konania. Vec bola vedená pod sp. zn. 1 S 132/2008. Vzhľadom na to, že podľa § 250a Občianskeho súdneho poriadku musel byť sťažovateľ povinne zastúpený v konaní podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku advokátom, ešte pred podaním žaloby prípisom z 1. augusta 2008 požiadal Slovenskú advokátsku komoru o pridelenie advokáta, a to postupom podľa § 20 ods. 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“). V žiadosti uviedol, že v zmysle § 250a a nasl. Občianskeho súdneho poriadku musí byť povinne zastúpený advokátom v konaní, ktoré bude vedené krajským súdom, keďže v najbližších dňoch chce podať žalobu proti rozhodnutiu ministerstva o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia vydaného mimo odvolacieho konania. Jeho rokovanie s istou advokátskou kanceláriou, o ktorej predpokladal, že by bola ochotná prevziať jeho zastupovanie, sa napokon skončilo neúspešne. Dôvodom boli odlišné právne názory týkajúce sa vyčerpania mimoriadnych opravných prostriedkov pred samotným podaním žaloby. Keďže nedostal žiadnu odpoveď, podaním z 2. septembra 2008 požiadal o pridelenie právneho zástupcu krajský súd. Krajský súd výzvou z 8. septembra 2008 požiadal sťažovateľa, aby preukázal, že spĺňa predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, a tým aj na ustanovenie advokáta podľa § 30 Občianskeho súdneho poriadku. Spolu s výzvou mu zaslal aj tlačivo „Potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch na oslobodenie od súdnych poplatkov a na ustanovenie zástupcu v konaní pred súdom“ (ďalej len „tlačivo“). Sťažovateľ 13. októbra 2008 predložil krajskému súdu vyplnené tlačivo. Uznesením krajského súdu č. k. 1 S 132/2008-40 z 20. novembra 2008 bolo konanie zastavené, pretože podľa názoru krajského súdu podaná žaloba sťažovateľa smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžo 58/2009 zo 6. augusta 2009 bolo uznesenie krajského súdu

zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie, pretože podľa zistenia najvyššieho súdu krajský súd zastavil konanie bez toho, aby rozhodol o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Následným uznesením krajského súdu č. k. 1 S 132/2008-53 z 19. októbra 2009 bolo rozhodnuté, že sa sťažovateľovi nepriznáva oslobodenie od súdnych poplatkov a nevyhovuje sa jeho žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Podľa názoru krajského súdu z vyplneného tlačiva vyplýva, že sťažovateľ je zamestnaný na colnom úrade s čistým príjmom za rok 2007 vo výške 132 906 Sk (za posledné tri mesiace, teda za jún, júl a august 2008 je to 40 502 Sk). Jeho manželka poberá priemerný mesačný príjem 11 000 Sk. Sťažovateľ nepredložil žiaden doklad preukazujúci, že by manželia mali obmedzené či zrušené ich bezpodielové spoluvlastníctvo. Spoločný príjem manželov tvorí dostatočný základ na to, aby sťažovateľ bol schopný uniesť súdny poplatok vo výške 66 €. Na základe odvolania sťažovateľa uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžo 470/2009 zo 17. decembra 2009 bolo uznesenie krajského súdu č. k. 1 S 132/2008-53 z 19. októbra 2009 zrušené vo výroku o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov a v ostatnej napadnutej časti bolo potvrdené. Podľa názoru najvyššieho súdu vôľou zákonodarcu vyslovenou ustanovením § 30 Občianskeho súdneho poriadku, ktorým priznáva účastníkovi konania právo na ustanovenie zástupcu z radov advokátov, bolo zabezpečiť právnu ochranu súdom tomu účastníkovi konania, u ktorého sú predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov. Súd predpoklady oslobodenia od súdnych poplatkov posudzuje v zmysle § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Krajský súd v danej veci správne posudzoval žiadosť sťažovateľa o ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa ustanovenia § 30 v spojení s ustanovením § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku z toho pohľadu, či sťažovateľ spĺňa zákonné podmienky na ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov, pokiaľ by u neho boli splnené zákonné predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov. V tejto súvislosti najvyšší súd dáva do pozornosti, že sťažovateľ spĺňa podmienku na oslobodenie od platenia súdneho poplatku podľa § 4 ods. 2 písm. k) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), keďže podľa tohto ustanovenia sú od súdneho poplatku oslobodení okrem iných aj colníci v konaní o preskúmanie rozhodnutí služobných orgánov podľa osobitných predpisov. Z obsahu žaloby vyplýva, že sa sťažovateľ domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutí a postupov

správnych orgánov a tieto zrušil a vec vrátil odvolaciemu správne mu orgánu (Colnému riaditeľstvu Slovenskej republiky) na ďalšie konanie. Súčasne požiadal, aby mu súd ustanovil zástupcu z radov advokátov. V odvolaní proti uzneseniu krajského súdu namietal, že bolo povinnosťou krajského súdu ustanoviť mu na jeho žiadosť podľa § 30 Občianskeho súdneho poriadku zástupcu z radov advokátov s poukazom na jeho oslobodenie od súdnych poplatkov zo zákona podľa § 4 ods. 2 písm. k) zákona o súdnych poplatkoch. Predpokladom toho, aby súd vyhovel žiadosti účastníka konania o ustanovenie zástupcu z radov advokátov, je splnenie zákonných podmienok, v dôsledku ktorých by bol súdom oslobodený od platenia súdnych poplatkov podľa § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Zákonodarca teda v ustanovení § 30 Občianskeho súdneho poriadku priznal právo na ustanovenie zástupcu z radov advokátov len tomu účastníkovi konania, ktorému by súd priznal oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v zmysle § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Z citovaných právnych noriem teda vyplýva, že zákonodarca nepriznáva právo na zástupcu z radov advokátov všetkým účastníkom, ktorým zákon o súdnych poplatkoch priznáva oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Z listín predložených žalobcom ani podľa názoru najvyššieho súdu nevyplýva, že by jeho pomery odôvodňovali priznanie hoci len čiastočného oslobodenia od súdnych poplatkov. Z predložených dokladov je zrejmé, že sa sťažovateľ nenachádza v takej sociálnej alebo finančnej tiesni, ktorá by odôvodňovala priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, keďže zaplatením súdneho poplatku žalobca seba a ani svoju rodinu nevystaví ohrozeniu zo sociálnej núdze. Keďže sťažovateľ nežiadal o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, musel byť výrok uznesenia krajského súdu o nepriznaní oslobodenia zrušený.

Podľa názoru sťažovateľa došlo k porušeniu označených článkov ústavy a dohovoru. Stanovisko najvyššieho súdu, podľa ktorého sťažovateľ nespĺňa jeden z dvoch predpokladov na oslobodenie od súdnych poplatkov, a to majetkové a osobné pomery sťažovateľa, je nesprávne, pretože ustanovenie § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku prikazuje skúmať celkové pomery žiadateľa o ustanovenie právneho zástupcu. Rovnako neobstojí záver, podľa ktorého príjem sťažovateľa a jeho manželky tvorí dostatočný základ na to, aby bol sťažovateľ schopný uniesť súdny poplatok predstavujúci 66 €. Ide o nelogické konštatovanie, pretože sťažovateľ bol v danom prípade zo zákona oslobodený od súdneho

poplatku, a to v zmysle § 4 ods. 2 písm. k) zákona o súdnych poplatkoch. Všeobecné súdy tiež nebrali do úvahy, že sťažovateľ má aj dlh vo výške 4 190,10 €. V danej veci nie je rozhodujúce, aký súdny poplatok by mal sťažovateľ zaplatiť (keby nepožíval zákonné oslobodenie), ale výška peňažných prostriedkov potrebná na úhradu právneho zastúpenia advokátom. Táto môže byť až desaťnásobkom sumy súdneho poplatku. Spájanie otázky oslobodenia od súdnych poplatkov so sociálnou situáciou sťažovateľa sa javí ako nadbytočné a nelogické, a to z dôvodu, že sťažovateľ je v danom prípade od súdnych poplatkov oslobodený. Uznesenia krajského súdu a najvyššieho súdu pri posudzovaní žiadosti sťažovateľa o pridelenie právneho zástupcu sú dôkazom zneužitia inštitúcie „voľnej úvahy“ v neprospech sťažovateľa, a to v porovnaní najmä s prípadmi sudcov požadujúcich odškodnenie za diskrimináciu a súčasné oslobodenie od súdnych poplatkov, ako aj v porovnaní s inými prípadmi. Všeobecné súdy mali tiež prihliadnuť na skutočnosť, že sťažovateľ sa snažil zohnať advokáta vlastnými silami, ako to vyplýva z jeho žiadosti z 1. augusta 2008 adresovanej Slovenskej advokátskej komore. Z tohto jeho konania jasne vyplýva, že bol ochotný finančne sa podieľať platbami za poskytnuté právne služby minimálne na úrovni tarifnej odmeny. Keďže Slovenská advokátska komora na jeho žiadosť nereagovala (tak ako v predchádzajúcich troch prípadoch v iných právnych veciach), bol sťažovateľ okolnosťami prinútený požiadať krajský súd o pridelenie právneho zástupcu. V opačnom prípade by totiž jeho nečinnosť spôsobila zastavenie konania.

Sťažovateľ zastáva názor, že ustanovenie § 20 ods. 3 zákona o advokácii v spojení s ďalšími právnymi normami je z hľadiska práva na prístup k súdu koncipované vo svojej vzájomnosti veľmi nevhodne. Ak už Slovenská republika ako členský štát dohovoru využila svoje právo obmedziť prístup k súdu a podmienila podávanie žalôb podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pre žalobcov nedisponujúcich právnickým vzdelaním povinným zastúpením advokátom, potom sa z tohto pohľadu ustanovenie § 20 ods. 3 zákona o advokácii javí ako nevhodné. Jeho „slabá stránka“ spočíva vo fakultatívnosti konania Slovenskej advokátskej komory v prípade žiadosti o pridelenie advokáta. Takto formulované ustanovenie nenúti konať v prospech žiadateľa na naplnenie jeho práva na inú právnu ochranu, ktorý je z dôvodu zmeškania plynúcich lehôt mnohokrát vystavený hrozbe nenaplnenia práva na prístup k súdu. Z tohto dôvodu by bolo vhodnejšie zo strany

zákonodarcu koncipovať toto ustanovenie ako obligatórne konanie Slovenskej advokátskej komory v prospech žiadateľa. Ako vidno z uvedených skutočností, sťažovateľ napriek enormnej snahe vyhovieť povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 250a Občianskeho súdneho poriadku nebol bez vlastnej viny schopný splniť túto zákonnú podmienku na začatie konania, ktorým sa chcel domôcť svojho práva. Sťažovateľ konštatuje, že jeho žiadosť o pridelenie advokáta z 2. septembra 2008 vyplynula z neochoty Slovenskej advokátskej komory prideliť mu advokáta a považoval to za poslednú možnosť, ako splniť zákonnú podmienku vyplývajúcu z ustanovenia § 250a Občianskeho súdneho poriadku. Treba tiež vziať do úvahy skutočnosť, že podľa súčasnej platnej legislatívy sťažovateľ nespĺňa podmienky na poskytnutie právnej pomoci ani prostredníctvom Centra právnej pomoci. Postup všeobecných súdov treba preto považovať za nenaplnenie pozitívneho záväzku štátu v oblasti zabezpečenia spravodlivého súdneho konania.

Sťažovateľ navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 8 Sžo 470/2009 s tým, aby bolo uznesenie najvyššieho súdu zo 17. decembra 2009 zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Požaduje tiež priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 2 000 €. Ďalej sa domáha náhrady trov právneho zastúpenia, a to v súvislosti so žiadosťou, aby mu ústavný súd ustanovil pre toto konanie právneho zástupcu z radov advokátov. Napokon žiada aj vydanie dočasného opatrenia, ktorým by ústavný súd odložil vykonateľnosť uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžo 470/2009 zo 17. decembra 2009, a to až do vydania nálezu ústavného súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou

o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Podstatou sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého pri správnom výklade ustanovenia § 30 a § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku sťažovateľovi malo byť priznané právo na právneho zástupcu z radov advokátov, ktorého by mu bezplatne ustanovil všeobecný súd.

Vzhľadom na argumentáciu, ktorú v súvislosti s už uvedenou základnou tézou sťažovateľ uplatňuje, považuje ústavný súd za potrebné uviesť tieto skutočnosti:

Hoci sťažovateľ musí byť v konaní vedenom krajským súdom v rámci správneho súdnictva povinne zastúpený advokátom (keďže sám právnické vzdelanie nemá), nemôže túto podmienku splniť, lebo nezískal pre ten účel žiadneho advokáta. Slovenská advokátska komora na jeho žiadosť nereagovala a všeobecné súdy mu odmietli právneho zástupcu z radov advokátov ustanoviť. Z tvrdení sťažovateľa a pripojených listinných dôkazov si nemožno z pohľadu ústavného súdu utvoriť objektívny obraz o tom, čo bolo na príčine skutočnosti, že sťažovateľ neuzavrel zmluvu o právnych službách so žiadnym advokátom. Z jeho žiadosti adresovanej Slovenskej advokátskej komore navyše vôbec nevyplýva, u ktorých advokátov sa neúspešne pokúšal prevzatie zastupovania dosiahnuť. Zdá sa, že sa o to pokúšal iba v jednej (bližšie neoznačenej) advokátskej kancelárii. Preto tieto jeho tvrdenia zostávajú iba v hypotetickej rovine. Navyše, predmetom konania nie je prípadné porušenie práv sťažovateľa zo strany Slovenskej advokátskej komory, pretože podaná sťažnosť smeruje proti najvyššiemu súdu, ktorý sťažovateľovi neustanovil právneho zástupcu z radov advokátov.

Sťažovateľ podľa vlastného názoru spĺňal obe podmienky na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov vyplývajúce z ustanovenia § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (najmä všeobecnými súdmi spochybňovanú podmienku pomerov odôvodňujúcich priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov), a tým aj na ustanovenie zástupcu z radov advokátov postupom podľa § 30 Občianskeho súdneho poriadku. Podmienku pomerov odôvodňujúcich priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov spĺňa sťažovateľ podľa vlastného presvedčenia preto, lebo v danom prípade požíva oslobodenie od súdnych poplatkov priamo zo zákona [§ 4 ods. 2 písm. k) zákona o súdnych poplatkoch].

Podľa názoru ústavného súdu závery najvyššieho súdu treba považovať za dostatočné a presvedčivé. V žiadnom prípade nevykazujú znaky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti. Z pohľadu možného postupu podľa § 30 Občianskeho súdneho poriadku je rozhodujúce, či účastník konania spĺňa predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Podmienka pomerov účastníka konania znamená, že oslobodenie od súdnych poplatkov možno priznať iba takému žiadateľovi, ktorého pomery to odôvodňujú. To nijako nesúvisí s prípadmi zákonného oslobodenia od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch, pretože zákonné oslobodenie od súdnych poplatkov vôbec od pomerov účastníka konania nezávisí. Inými slovami, aj keby bol účastník konania, ktorému svedčí zákonné oslobodenie od súdnych poplatkov, sebaviac bohatý, nič by to nemenilo na jeho nároku na zákonné oslobodenie od súdnych poplatkov. Ani podľa názoru ústavného súdu nemožno osobné, zárobkové a majetkové pomery sťažovateľa (vrátane obdobných pomerov jeho manželky) považovať za také, ktoré by oslobodenie od súdnych poplatkov umožňovali. Sťažovateľovi treba prisvedčiť v tom, že v danej súvislosti nie je podstatné, či vzhľadom na svoje pomery je, alebo nie je schopný zaplatiť súdny poplatok, ale to, či je schopný uniesť trovy povinného právneho zastúpenia advokátom. Zistené pomery sťažovateľa túto schopnosť preukazujú.

Za podstatné treba tiež považovať, že sám sťažovateľ uznáva svoju schopnosť hradiť trovy právneho zastúpenia advokátom (prinajmenej v rozsahu tarifnej odmeny). Aj táto skutočnosť dokazuje, že zákonné podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov nespĺňa.

„Ústavne konformný výklad právnej normy, resp. výklad právnej normy vôbec nemôže siahať tak ďaleko, aby sa dostal do rozporu so znením, resp. so zmyslom vykladaného normatívneho textu. V takomto prípade by totiž už nešlo o výklad, ale o faktickú novelizáciu právnej normy“ (II. ÚS 244/09).

Vzhľadom na to, že relevantné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku definujúce podmienky ustanovenia právneho zástupcu z radov advokátov neumožňujú taký výklad, aký považuje sťažovateľ za ústavne konformný, nie je možné ich výklad zo strany všeobecných súdov považovať za rozporný s ústavou.

S poukazom na dosiaľ uvedené treba námietky sťažovateľa považovať skôr za námietky nesúlady niektorých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku s ústavou a dohovorom.

Ústavný súd už vo svojej judikatúre (I. ÚS 23/99, I. ÚS 29/99) uviedol, že každé z konaní pred ústavným súdom možno začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania pred ústavným súdom. Ústavná a zákonná úprava konaní pred ústavným súdom ich preto koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom. Vychádzajúc z uvedeného za opodstatnené návrhy na začatie konania pred ústavným súdom (vrátane sťažností fyzických osôb a právnických osôb) možno preto považovať len tie, o ktorých je možné konať a aj rozhodnúť v niektorom z uvedených typov konaní pred ústavným súdom ako v samostatnom konaní (napr. II. ÚS 806/00, II. ÚS 336/09).

V rámci konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd nemôže posudzovať otázku súlady zákona s ústavou či medzinárodnou zmluvou podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy, lebo konanie podľa čl. 125 ods. 1 ústavy je osobitným konaním. Navyše subjekty oprávnené (aktívne legitimované) podať návrh na začatie konania o súlade

právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy sú uvedené v ustanovení čl. 130 ods. 1 ústavy, pričom sťažovateľ medzi tieto subjekty nepatrí.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. apríla 2010